פרק כ': פילגש בגבעה ועיר הנדחת

(יח) בית אל - ר"ל לבית הא להים אשר בשילה:

2. רד"ק שופטים פרק כ

הראשונה גם כן לשילה באו כמו שנאמר ויקומו ויעלו בית אל וישאלו בא_להים ואחר שאלתם קמו וחנו על הגבעה להלחם והטעם שהזכיר פעם אחרת ויבאו בית אל להודיע כי

(כו) ויבאו בית אל - הנראה בעיני כי על שילה אמר כי שם

היה הארון ונקרא בית אל ובית הי כמו ואת בית הי אני הולד

כי לא מצאנו שהביאו הארון לבית אל שהוא לוז ובשאלה

בפעם אחרונה שבו בכל לבם לא_ל ויצומו ויעלו עולות וכל זה בשילה היה ונעתר להם בפעם הזאת.

ויתכן לפרש גם כן שהביאו הארון לבית אל כי בית אל סמוך לשילה הוא כמו שאמר בסוף הענין בשילה אשר מצפונה לבית אל והביאוהו שם להתפלל שם ויענם האל יתעלה בזכות יעקב שבירך אותו א_להים שם ונולד באותו פרק בנימן אלא שאין משמעות הפסוק שהביאו הארון שם אז כי הפסוק אומר ושם ארון ברית הא_להים בימים ההם נראה כי שם היה הארון בקביעות ולא שהביאו אותו שם ובשילה היה הארון בימים ההם והרבו בתפלה ופנחס גם כן שהיה צמהם התפלל גם כן עליהם ונענו בפעם הזאת:

Rambam Laws of Idolatry, 4:6

What procedure is followed when condemning a city as an influenced city? The Great Sanhedrin sends messengers to it, who inquire and investigate until they know beyond the shadow of a doubt that all, or the majority, of the city has been influenced and has turned to idolatry. Then, they [the Great Sanhedrin] sends two learned Sages to warn them and bring them back [to the way of truth]. If the citizens of the city repent the city cannot be condemned as an influenced city [but the citizens are judged individually]. If, however, they remained in their wicked ways, the Great Sanhedrin commands all of Israel to rise up against them in battle. They then besiege the city, following which they attack it until it has been broken into. Once this has been done, many [small] Courts of Law are immediately set up, and the inhabitants are judged. Anybody who worshipped idols in the presence of witnesses after having been warned by them is put away [in prison]. If the idol-worshippers were found to be in the minority, then they are stoned and the rest of the city goes unpunished. If, however, they were found to be in the majority, then they are taken to the Great Sanhedrin for the completion of the judgement. All those who worshipped are put to death by the sword

Rambam Guide, III:41

If a person sins presumptuously, so that in sinning he shows impudence and seeks publicity, if he does not sin only to satisfy his appetite, if he does what is prohibited by the Law, not only because of his evil inclinations, but in order to oppose and resist the Law, he "reproacheth the Lord" (Num. xv. 30), and must undoubtedly be put to death....

I think that the same punishment [viz., sentence of death] applies to every sin which involves the rejection of the Law, or opposition to it. Even if an Israelite eats meat [boiled] in milk, or wears garments of wool and linen, or rounds the corners of his head, out of spite against the Law, in order to show dearly that he does not believe in its truth, I apply to him the words, "he reproacheth the Lord," and [I am of opinion] that he must suffer death as an unbeliever, though not for a punishment, but in the same manner as the inhabitants of a" city misled to idolatry" are slain for their unbelief, and not by way of punishment for crime; wherefore their property is destroyed by fire, and is not given to their heirs, as is the case with the property of other criminals condemned to death. According to my opinion, all the members of an Israelite community which has insolently and presumptuously transgressed any of the divine precepts, must be put to death. This is proved by the history of" the sons of Reuben and the sons of Gad" (josh. xxii.), against whom the whole congregation of Israel decided to make war....

Talmud Sanhedrin 15b

A WHOLE TRIBE MUST NOT BE JUDGED etc. What sin was committed by the tribe? Shall I say, that it is a case of a tribe that desecrated the Sabbath? But27 if the Divine Law made a distinction between individual sinners and a multitude, it was only in cases of idolatry; did it then differentiate in cases [of the transgression] of other commandments?

3. רמב"ם הל' עבודת כוכבים פרק ד הלכה ו

והיאך דין עיר הנדחת, בזמן שתהיה ראויה להעשות עיר הנדחת, בית דין הגדול שולחין ודורשין וחוקרין עד שידעו בראיה ברורה שהודחה כל העיר או רובה וחזרו לעבודת כוכבים אחר כך שולחים להם שני תלמידי חכמים להזהירם ולהחזירם אם חזרו ועשו תשובה מוטב ואם יעמדו באולתן בית דין מצוין לכל ישראל לעלות עליהן לצבא והן צרין עליהם ועורכין עמהן מלחמה עד שתבקע העיר כשתבקע מיד מרבין להם בתי דינין ודנים אותם, כל מי שבאו עליו שני עדים שעבד כוכבים אחר שהתרו אותו מפרישין אותו, נמצאו כל העובדים מיעוטה סוקלין אותן ושאר העיר ניצול, נמצאו רובה מעלין אותן לבית דין הגדול וגומרין שם דינם והורגין כל אלו שעבדו בסייף...

4. ספר מורה הנבוכים חלק שלישי פרק מא

אבל העושה ביד רמה הוא המזיד שיעיז פניו ויעבור בפרהסיא, שזה אינו עובר לתאבון לבד ולא לעשות מה שמנעה התורה לעשותו לרוע מדותיו לבד, אבל לחלוק על התורה ולעמוד כנגדה, מפני זה אמר את ה' הוא מגדף, והוא יהרג בלא ספק ...

וכן הוא הדין אצלי בכל עבירה שיראה ממנה סתירת התורה או המחלוקת כנגדה, ואפילו אכל אדם מישראל בשר בחלב או לבש שעטנז, או הקיף פאת הראש, לבזיון התורה מפני דעת שיתבאר ממנו שאינו מאמין שזאת התורה אמת, הוא אצלי הנאמר עליו את ה' הוא מגדף ויהרג מיתת כפירה לא מיתת עונש, **כאנשי עיר הנדחת** שיהרגו מיתת כופרים לא מיתת עונש, ולזה ממונם בשרפה ואינו ליורשיהם כשאר הרוגי בית דין. וכן אני אומר בעדה מישראל שזדו לעבור על אי זו מצוה שתהיה ועשו אותה ביד רמה יהרגו כולם, וראיה לדבר ענין בני גד ובני ראובן שבא בהם, ויאמר כל העדה לעלות עליהם לצבא

5. תלמוד סנהדרין טו:

אין דנין כוי. האי שבט דחטא במאי! אילימא שבט שחלל את השבת. אימר דפליג רחמנא ביו יחידים למרובין לענין עבודת כוכבים, בשאר מצות מי פליג!

פלגשת בגבעה

(יט:כב) הַפָּה מֵיטִיבִים אֶת לְבָּם וְהָנֵה **אַנְשִׁי הָעִיר אַנְשִׁי בְנֵי בְּלִיּעַל** נָסַבּוּ אֶת הַבַּיִת מִתְדַּפְּקִים עַל הַדָּלֶת וַיֹּאמְרוּ אֶל הָאִישׁ בַּעַל הַבַּיִת הַיָּקַן לֵאמר הוצֵא אֶת הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּא אֶל בִּיתָךְ וְנֵדֻעֵנוּ:

(כ:ו) נָאֹחֵז בְּפִּילַגְשִׁי נָאֲנַתְּחֶהָ נָאֲשֵׁלְּחֶהָ בְּכָל שְׂדֵה נַחֲלַת יִשְׂרָאֵל כִּי עָשׂוּ זִ**מָּה וּנִבָּלָה בִּישִׂרָאֵל**:

> (כ :מח) וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל שָׁבוּ אֶל בְּנֵי בִנְיָמִן **וַיִּכּוּם לְפִי חֶרֶב** מֵעִיר מְתֹם **עַד בְּהֵמָה עַד כָּל הַנִּמְצָא** גַּם כָּל הֶעָרִים הַנִּמְצָאוֹת שִׁ**לִחוּ בָּאֵשׁ** : פ

(כ:יג) וְעַתָּה תְּנוּ אֶת הָאֲנָשִׁים בְּנֵי בְלַיַּעַל אֲשֶׁר בַּגְּבְעָה וּנְמִיתֵם וּנְבַ**עַרָה רְעָה מִיִּשְׂרָאֵל** וְלֹא אָבוּ בִנְיָמִן לִשְׁמֹע בְּקוֹל אֲחֵיהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

עיר הנדחת (דבי יייג)

(יג) כִּי תִּשְׁמַע בְּאַחַת עָרֶיךּ אֲשֶׁר ה׳ אֱ_לֹהֶיךּ נֹתֵן לְךּ לָשֶׁבֶת שָׁם לֵאמֹר:

(יד) יְצְאוּ אֲנָשִׁים בְּנֵי בְּלִיַעֵל מִקּרְבֶּךְ וַיַּדִּיחוּ אֶת ישְׁבֵי עִירָם לֵאמר נֵלְכָה וְנַעַבְדָה אֱלֹהִים אַחֵרִים אֲשֵׁר לֹא יִדַעָתֵּם:

(טוּ) וְדָרַשְּׁתָּ וְחָקַרְתָּ וְשָּׁאַלְתָּ הֵיטֵב וְהִנֵּה אֱמֶת נָכוֹן הַדָּבָר

יַּגַשִּׁתָה הַתּוֹעָבָה הַזֹּאת בְּקְרָבֶּך:

(טז) **הַבֵּה תַּבֶּה** אֶת יֹשְׁבֵי הָעִיר הַהָּוא **לְפִי חָרֶב** הַחֲרֵם אֹתָה נאת **כּל אשר בּה** נאת ב**המתה** לפי חו

ְוְאֶת **כָּל אֲשֶׁר בָּה** וְאֶת **בְּהֶמְתָּה** לְפִי חָרֶב: (יז) וְאֶת כָּל שְׁלָלָה תִּקְבֹּץ אֶל תּוֹךְ רְחֹבָה **וְשָׂרַפְתָּ בָאֵשׁ אֶת הָעִיר** וְאֶת כָּל שְׁלָלָהּ כָּלִיל לַה׳ אֵ_להֵיךּ וְהָיִתָּה תֵּל עוֹלָם לֹא תִבָּנָה עוֹד:

(שם ו' - נביא שקר) וְהַנָּבִיא הַהוּא אוֹ חֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא יוּמָת כִּי דְבֶּר סָרָה עַל הי הֱחֲלוֹם הַהוּא יוּמָת כִּי דְבֶּר סָרָה עַל הי אֱ_לֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִּ וְהַפַּדְךְּ מִבֵּית עֲבָדִים לְהַדִּיחֲךְ מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוְּךְ הי אֱ_לֹהֶיךְ לָלֶכֶת בָּהּ וּבְעַרְתָּ הָרָע מקרבָּד:

סוף הפרשה (פכ"א)

(כג) וַיַּעֲשׂוּ כֵן בְּנֵי בִנְיָמִן וַיִּשְׂאוּ נָשִׁים לְמִסְפָּרָם מִן הַמְּחֹלְלוֹת אֲשֶׁר נָּזָלוּ וַיֵּלְכוּ **וַיִּשׁוּבוּ אֶל נַחֲלָתָם וַיִּבְנוּ אֶת הֶעָרִים וַיִּשְׁבוּ בָּהֶם**:

- כה) בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶדְ בְּיִשְׂרָאֵל (כה)

ּאִישׁ הַיָּשָּׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה

סוף פרשת עיר הנדחת

(יז) וְאֶת כָּל שְׁלָלָהּ תִּקְבֹּץ אֶל תּוֹדְ רְחֹבָהּ וְשָׂרַפְתָּ בָאֵשׁ אֶת הָעִיר וְאֶת כָּל שְׁלָלָהּ כָּלִיל לַהִי אֱ_להֶיך**ְ וְהִיְתָה תֵּל עוֹלָם לֹא תִּבְּנֵה עוֹד**:

(יט) כִּי תִּשְׁמֵע בְּקוֹל ה׳ אֱ_להֶיךּ לִשְׁמֹר אֶת כָּל מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְךָּ הַיּוֹם -

ַלַעֲשׁוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי ה׳ אֱ_להֶיף: ס